І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса
Редакції і Адміністрації:
'Svoboda', 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 221. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 15-го ЛИСТОПАДА 1957 ЦЕНТІВ 5 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 15, 1957 No. 221. VOL. LXIV.

ПЕРЕМОГА СВОБОДИ, ДОБРОПРИСТОЙНОСТИ І ПРАВА Є НЕМИНУЧА — ЗАЯВЛЯЄ ПРЕЗИДЕНТ

ВИМОГИ ОЗБРОЄННЯ Й ОБОРОНИ МУСЯТЬ БУТИ ПОСТАВЛЕНІ НАД УСІМА ІНШИМИ КОНЕЧНОСТЯМИ І ПОТРЕБАМИ

Оклагома. — У своїй другій із запланованих промов до американського народу, виголошеній в середу 13 листопада в Оклагомі з приводу 50-річчя встановлення Оклагомського стейту, президент Айзенгавер з'ясував конечність збільшення федеральних видатків на основні досліди й озброєння та оборонні потреби чи то з допомогою збільшення відповідних сум у наступному бюджеті, чи шляхом збільшення федерального заборгування. Нав'язуючи до московських урочистостей з приводу 40-річчя большевицької революції, през. Айзенгавер підкреслив, що на протязі чотирьох декад Совєтам повелося зробити з сільсько-господарської нації індустріяльну і добитися чималих досягнень у виховній і технологічній ділянках. Змогли вони добитися цього з допомогою обмеження свобод людей бути собою і радіти овочами своєї праці. Але сам факт, що Совєти добилися великих матеріяльних досягнень в різних ділянках, постновуючи добро і свободу людей, є великою загрозою для кожної вільної людини у світі. І саме це, а не що інше, стривожило так американську громадську опінію після випущення Совєтами їхніх сателітів землі. Але вільний світ і вільні люди приймають цей совєтський виклик так, як приймали досі всі совєтські загрози. Міжнародний комунізм і його провідники не залишили бо ні на хвилину плянів насильного встановлення свого панування над світом. Здійснення цих плянів добивається міжнародний комунізм із допомогою пропаганди і підривної роботи, і з допомогою господарської пенетрації й експлоатації. Тому теж вільний світ і зокрема ЗДА мусять бути безупину на поготові, розбудовувати свою нуклеарну відплату могутність і водночас вдержувати у відповідному стані свої оборонні засоби.

Президент Айзенгавер

У зв'язку з цим мусять бути збільшені видатки і коштом менше важливих ділянок видатки на основні наукові досліди, на продукцію нових родів зброї і на дальше поширення системи американських оборонних баз. Мусять бути вдержані а то й збільшені дотеперішні програми закордонної допомоги. Коротко кажучи, мусять піти вгору всі федеральні видатки на озброєння і оборону, які досі становили пересічно суму 42 більйонів долярів річно, тим більше, що з часу другої світової війни кошти продукції і літаків, і підводних човнів, й інших родів озброєння пішли непомірно вгору. Повинні бути теж збільшені платні офіцерів і вояків, які в порівнянні з іншими фахами не одержують відповідної винагороди. Здійснення завдань, поставлених сьогодні перед американською нацією, мусить добиватися, за словами Президента, не тільки уряд, але теж і все громадянство, зокрема приватні організації й індустрія. Головну увагу мусять присвятити справі виховання не тільки школи, але теж і батьки, щоб ЗДА могли вигравати в тій ділянці конкуренцію із Совєтами, де справа виховання поставлена високо. В добу міжконтинентальних ракет Америка потребує не тільки Айнштайнів і Стайнмеців, але теж Вашінгтонів й Емерсонів. Закінчив свою промову през. Айзенгавер ствердженням, що найголовнішою ціллю залишається сьогодні встановлення справедливого миру у світі. ЗДА й інші вільні народи сподіваються, що Совєти співпрацюватимуть для здійснення цієї мети. Але це не звільняє вільного світу від конечности вдержувати і розбудовувати свою оборону, як засіб проти евентуальної агресії. Перемога добропристойности, свободи і права є неминуча, але всі неминучі справи і речі вимагають твердої праці і великих жертв.

Труман хвалить промову Айзенгавера

Вашингтон. — Колишній президент 73-річний Гаррі С. Труман заявив журналістам, що президент Айзенгавер сказав добру промову про керовані ракети, але після того додав такі слова: „Тепер я чекаю на деяку акцію в цій справі". Труман був на зустрічі з членами сенатської слідчої комісії під час другої війни, яку він очолював. Він хвалив Айзенгавера за те, що хоче демократичної співпраці в веденні закордонної політики, але додав, що демократи „чекали на той жест уряду аж п'ять років". На прийнятті був присутній і голова Об'єднаних Вуглекопів Джан Л. Луїс, який давніше мав політичні непорозуміння з Труманом, і який тепер назвав його „цілою інституцією — американською трибуною. Сила Трумана походить від народу." — казав Луїс.

Ніксон твердить, що Захід може відбити всяку комуністичну агресію

Вашингтон. — Віце-президент Ричард М. Ніксон, 13-го листопада промовляв на конференції Крайової Оборонної Резерви і заявив, що вільний світ може відбити всяку комуністичну агресію Москви. Ніксон казав, що вільному світові загрожує від СССР не так його військова сила, як „холодна війна", яку використовують комуністи для послаблення вільного світу. — „Ми є певні, твердив віце-президент, що зберігаємо нашу військову перевагу над комуністами". Перед Ніксоном промовляв на цій самій конференції державний секретар Джан Фостер Доллес, який заявив, що вимоги холодної війни спричиняють те, що ЗДА мусять робити жертви і „зректися дещо зі своєї волі", щоб можна було зберігати „основу волі—волю одиниці". — Доллес не говорив ширше про ту „жертву частини волі", тільки казав, що американці мусять зрозуміти, „свою взаємозалежність у вільному світі", і не мусять бути надто горді, щоб приймати допомогу від своїх союзників, або щоб допомагати їм фінансово. І Доллес і Ніксон підкреслювали, що ЗДА мусять допомагати закордонові, головним чином в ділянці економіки. Вони згадували про допомогу закордонові, бо знають, що ця справа не є популярна між громадянами ЗДА. Шеф штабу армії генерал Мексвелл Д. Тейлор заявив на цій конференції, що армія вкинула проєкт нової зброї, яка зможе знищити російські далекосяжні керовані ракети. Над цією зброєю працюють вже довший час, і незабаром вона буде готова.

Стівенсон конферуватиме з Доллесом 18-го листопада

Вашингтон. — Представник державного департаменту повідомив 13-го листопада, що державний секретар Джан Ф. Доллес запросив „титулярного" провідника демократів Адлея Е. Стівенсона на конференцію, яка має відбутися в понеділок 18-го листопада. Вони будуть обговорювати американські пропозиції Ради Північно-Атлантійського Пакту, засідання якої має відбутися в Парижі, в грудні цього року. Це буде перша особиста зустріч між Доллесом і Стівенсоном, від коли демократичний кандидат на президента в 1952 і 1956 роках погодився бути дорадником Президента в Парижі. Дорадник державного департаменту Дж. Фр. Рейнгардт має підготовити матеріяли, щоб Стівенсон міг залізнатися з програмою Айзенгавера і висловити про неї свою думку. — Колишній президент Гаррі С. Труман заявив у пресовому інтерв'ю, що добре сталося, що уряд президента Айзенгавера запросив до співпраці А. Е. Стівенсона на конференцію в Парижі, бо Стівенсон — „це людина, яка має самостійну думку". — Труман твердив, що він, бувши президентом, вів двопартійну закордонну політику, але уряд Айзенгавера її закинув. Добре сталося, що Айзенгавер, хоч і трохи запізно, почав продовжувати двопартійність в закордонній політиці, — казав Труман.

Айзенгавер про інфляцію доляра

Вашингтон. — Президент Айзенгавер заявив, що, на його думку, інфляція доляра ще й надалі є проблемою в цій країні, яка потребує постійної уваги збоку уряду, але він твердив, що ця справа „не є тепер така серйозна, як це було недавно". Цю заяву склав Президент у відповіді на листа республіканського конгресмена Чарлза Е. Чемберлена з Мишиґену, який пропонував, щоб Білий Дім скликав окрему конференцію для дослідження проблеми інфляції валюти. Президент відписав конгресменові Чемберленові, що він постійно цікавиться проблемою вартости доляра і обговорює її на конференціях свого кабінету та з членами Ради Федеральної Резерви й іншими економістами та заявив, що візьме до уваги пропозицію конгресмена Чемберлена в справі окремої конференції, присвяченої проблемі інфляції доляра.

Два члени кабінету домагаються змінити шкільну систему в ЗДА

Вашингтон. — Секретар здоров'я, виховання і добродійности Маріон Б. Фолсом і секретар праці Джеймс П. Мічелл домагаються зміни шкільної системи в цій країні, щоб можна було збільшити число науковців, які, в порівнянні з числом науковців і інженерів у СССР, є надто мало в ЗДА. Маріон Б. Фолсом домагається, щоб у школах більше навчали математики і точних наук, а Джеймс П. Мічелл твердить, що треба заохочувати молодь в народних і середніх школах до того, щоб вона студіювала в академічних школах, вибираючи собі ті фахи, в яких працюється науково і практично для збільшення оборонного потенціялу країни. Обидва секретарі підкреслюють „що вибір фахів повинен відбуватися вповні добровільно.

Найвищий Суд ЗДА відкинув нову апеляцію Собелла

Вашингтон. — Найвищий Суд ЗДА відмовився розглядати нову апеляцію Мортона Собелла, засудженого за шпигунство в користь СССР до 30-річної тюрми. Це була вже восьма апеляція Собелла, який всіми способами старається про нову розправу, на якій могли б зменшити йому кару. В новій апеляції його адвокат твердив, що Собелла „незаконно заарештовано", і що його розправа відбулася незаконно, бо на ній були фальшиві зізнання. Собелла засудили разом із подружжям Розенберґів в 1951 році. Обидвох Розенберґів згинули на електричному кріслі, а Собелл відбуває кару 30-річної тюрми.

На Кубі арештують лікарів і адвокатів за допомогу повстанцям

Гавана, Кубинська Республіка. — Зі столиці Кубинської Республіки повідомляють, що там уряд президента Батісти арештує професіоналістів, головним чином лікарів і адвокатів, які допомагають повстанцям Фіделя Кастра. Заарештовано і багато жінок, які займалися збіркою ліків і харчів для повстанців у провінції Орієнте в горах Сієрра Маестра. Заарештованих довший час тримають на поліційних станицях, поки їх перевєдуть до звичайних тюрем, і родина заарештованих нічого не знає про їхній побут. Так сталося недавно з д-ром Томасом Педрозою і його дружиною. Уряд не дозволяє професійним колегам заарештованих бачитися з в'язнями, і задумує розв'язати напівофіційні організації лікарів і правників.

Король Йорданії закидає Єгиптові і Сирії службу міжнародному комунізмові

Амман. — Король Йорданії Гуссейн, який саме скінчив 23 роки, скликав до свого палацу в Аммані у середу 13 ц. м. представників закордонної преси, склав перед ними заяву про становище Йорданії до теперішньої пропагандивної кампанії Єгипту і Сирії та відповідав на запити чужинних журналістів. — Він заявив, що „нема сумніву, що Єгипет і Сирія стали інструментами міжнародного комунізму проти Йорданії". — Він пригадав договір, підписаний на початку цього року в Каїро між Єгиптом, Сирією, Йорданією і Савді Арабією, за яким всі ці три арабські держави зобов'язались заступити Йорданії щорічну грошову субвенцію, отримувану раніше від Англії. Одна Савді Арабія дотримала зобов'язання, бо Єгипет і Сирія відмовились зробити це тоді, коли тільки Йорданія відмовилась підпорядковуватися по-совєтській політиці Єгипту. На запит, чи американська фінансова допомога була пов'язана з будь-якими політичними передумовами, король відповів „ні". Він назвав „ворогами" тих, які тепер виразно закликають до вбивства його, короля Гуссейна, та до настановлення в Йорданії іншого режиму. — Договір з Єгиптом і Сирією „не вартий клаптика паперу, на якому він списаний". Все ж, Гуссейн заявив, що Йорданія не зриватиме дипломатичних взаємин з Єгиптом і Сирією. Він рішуче заперечив, наче б Йорданія вела будь-які переговори з Ізраїлем та пригадав, що Йорданія зобов'язує постанова всіх арабських країн, що всякі переговори з Ізраїлем можуть вестись тільки солідарно, через Арабську Лігу. Він підтримав вимоги палестинських втікачів і їх право до повороту до своїх хат, що їх забрав Ізраїль.

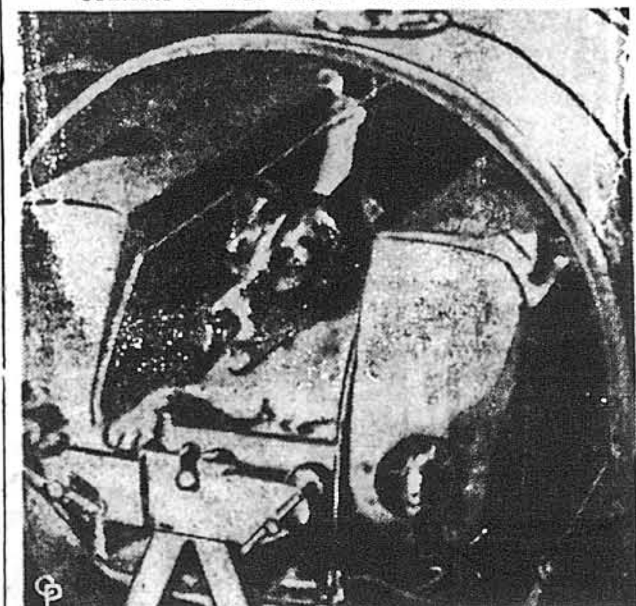
Об'єднані Нації поширюють допомогу втікачам

Об'єднані Нації. — Соціяльно-економічна Комісія Об'єднаних Націй прийняла з великим признанням до відома вичерпне звідомлення високого комісаря Об'єднаних Націй для справ втікачів з осідком у Женеві, д-ра Авґуста Р Ліндта і прихилилася до його погляду, що до кінця наступного року слід виконати „надзвичайну програму допомоги", яка в першу чергу охоплює переселення, включення в місцеву господарку Німеччини й Австрії та ліквідацію існуючих в тій країні таборів для втікачів. Резолюція по лінії бажань д-ра Ліндта перейшла 59 голосами з 14-ма, що стримались; „проти" не голосував ніхто. Цікаво, що похвально про працю високого комісаря висловився також представник комуно-мадярського уряду, який признав „безпартійність" праці високого комісаря. Представник комуністичного бльоку ставляться до цієї агенції ОН принципово вороже, бо вони вважають, що всіх втікачів узагалі і треба примусово репатріювати, то й не було б їхньої проблеми. Ухвалено бюджет для справ високого комісаря для справ втікачів у висоті $732.000. Окрему резолюцію прийнято в справі втікачів із комуністичного Китаю, які перебувають тепер в Гонґ Конґу.

Совєти оприлюднили деталі обох „Спутників"

Москва.— У „Правді" вперше появилось кілька світлин про нутро й окремі частини обох совєтських штучних сателітів і докладний опис їхніх технічних подробиць. Проте, як стверджують коментатори, західні фахівці не дізналися нічого такого, чого вони вже раніше не знали б. Перший сателіт, вистрелений 4 жовтня, кружлятиме у всесвіті до кінця цього року. Під кінець 1957 р. він наблизиться вже настільки до Землі, що згорить, наче метеор, в стратосферичній смузі. Другий сателіт, вистрелений 3 листопада, проіснує „мабуть довше" з уваги на більшу віддаль від Землі. Совєти, вистрелюючи другого сателіта разом із собакою Лайкою, знали, що вони не можуть стягнути назад на Землю собаку, в якій приміщено собаку. Відколи замовк радіонадавчий апарат, а сталося це минулої неділі вранці, неможливо знати, коли саме прийшов кінець Лайкі. Крім непідписаного обширного комунікату про обидва сателіти, появилась ще стаття на цю тему проф. Владиміра Черніговського в „Московських Новостях" з подробицями про вигляд кабіни Лайки і харчі, що їх вона мала в сателіті, а в „Ізвєстіях" заповіджено, що Совєти вишлють ще кілька інших звірят в наступних своїх штучних сателітах, поки полетить в міжпланетарні простори людина. Перший чоловік від Совєтів, який полетить із майбутнім „Спутніком" — це (кажеться в совєтській пресі) не буде авантурист, а „найдобірливіший член громадянства".

СОБАКА В ШТУЧНОМУ САТЕЛІТІ ЗЕМЛІ

Цю світлину опублікувала совєтська преса. Вона зображує собаку Лайку в окремій частині другого штучного сателіта. Апарати, видні на світлині, постачали кисень й прохолоджували повітря, а також міряли теплоту собаки і тиск крови. Большевики признають, що не знають, коли собака здохла. Вони не знають ще способу, як стягати сателіти, чи їхні частини, назад на Землю.

ДЕРЖАВИ НАТО ДОМАГАЮТЬСЯ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ

Париж. — У дебатах Парляментарної Ради НАТО, яка складається з 150-х парляментаристів із 15-х держав, членів НАТО, та яка відбуває в цьому тижні свої наради в Парижі, найголосніше давалось відчувати невдоволення, що ЗДА й Англія, єдині посідачі атомової зброї з-посеред усіх держав НАТО, ще здаро тримають її для себе й не діляться нею з своїми союзниками. Репрезентанти Франції, Канади і Греції домагалися просто, щоб на Раді НАТО, яка засідатиме від 16 грудня з участю всіх прем'єрів 15-х західніх держав, справа розподілу атомової зброї між членів НАТО стала головною темою. Знову ж деякі інші держави, головно Бельгія і Голляндія, настоювали, щоб надалі великі держави НАТО тісніше співпрацювали з малими своїми союзниками в ділянках політичній, військовій і науковій. Третьою темою, якою цікавилися парляментаристи, було питання, в яких конкретних випадках треба буде вжити атомової зброї проти агресора, серед яких умовин та хто про це має рішати. Підсумовуючи ці голоси, генеральний секретар НАТО Пол Генрі Спаак, колишній прем'єр і міністер закордонних справ Бельгії, заявив у своїй промові перед французьким Товариством прихильників НАТО: „Для престижу європейських країн це є потрібно, щоб вони мусіли вдруге відкривати те, що раніш уже відкрили були З'єдинені Держави, як також для безпеки З'єдинених Держав не є потрібно, щоб затаювати перед своїми союзниками те, що давно вже знають спільні вороги". На військовій комісії тієї парляментарної конференції, яка зрештою, має тільки дорадчий характер, головний командант морських фльот НАТО на Атлантику, адмірал Жірол Райт, говорив про небезпеку, яка грозить західньому світові на випадок війни від совєтських підводних човнів. Мовляв, Совєти мають тепер більше підводних човнів, як усі країни НАТО разом узяті. Вони мають їх коло 500 та щороку збільшують на 75 до 100 дальших. Ціллю совєтської стратегії буде відрізати Америку від Европи, знищивши Атлантійську фльоту й унеможлививши морський контакт. Адмірал Райт говорив про конечність протизаходів. Про конечність, щоб усі країни НАТО мали атомову зброю і щоб відплата проти наїздника не залежала тільки від одної держави (ЗДА), говорив з фахового боку французький генерал і парляментарний посол Марі-Еміль Бетуар. Головою американської делегації є 90-річний сенатор Теодор Грін, який безпосередньо перед цією конференцією об'їхав 9 з-посеред 15-х держав НАТО, конферуючи всюди з державними і парляментарними чинниками.

Хрущов хвалить Жукова, як „маршала і вояка", але ганить, як політика

Москва. — Нікіта Хрущов висловився дуже похвально про Георгія Жукова, „як маршала і вояка", але Жуков, мовляв, „виявився поганим політиком". Хрущов запевняв, що большевики завжди шанувати́муть Жукова за його військові заслуги. Жуков, мовляв, „просив звільнення" і йому „дозволили відійти". Він тепер живе в Москві та має повну свободу рухів. Жуков, мовляв, любить лови, а в СССР можна полювати на все, включно з тиграми. Свої завваги Хрущов зробив на прийнятті в єгипетській амбасаді у зв'язку з перебуванням у Москві єгипетського шефа штабу генерала Абдель Гакім Амера. Хрущов — як подають приявні там закордонні кореспонденти — був у добрему гуморі, дармащо кількакратно тратив його. Сталось це тоді, коли японський амбасадор, на запит Хрущова, коли він підпише з СССР мировий договір, відповів: „Мировий договір не є темою до жартів. Я радий говорити про це з вами, але не „на чарку". Зауважено теж, що Хрущов нахмурився після розмови в чотири очі з югославським амбасадором. Зрештою, він знову чванькувато говорив про совєтські міжконтинентальні ракети, закидав Англії, що вона стала „сателітом Америки" та заявлення журналістів, що тільки тому сам не полетить на місяць, бо є „дуже зайнятим чоловіком".

В АМЕРИЦІ

● **В попередніх роках** життя американської білої чаплі на Флориді було загрожене тим, що її пер уживали жінки на прикраси до капелюхів. Тепер цей гарний птах вигибає внаслідок висушування багнистих околиць, бо не має місця на свої гнізда.

● **Д-р Месон Трупп,** промовляючи у Маямі Біч, Флорида, на зборах лікарського товариства, сказав, що якби люди мали хвости і могли ними виляти, то менше хворіли б на біль голови, недуги мозку, мозкові нарости та параліч. Він запевняє, що якби оперативним способом випустити назовні нерв із долішньої частини хребта, то це усунуло б всі недуги голови.

● **Фармери** в околиці Бінґгемтону, Н. Й., почали лікувати свої корови пеніцилінох, внаслідок чого в деяких випадках наявність пеніциліни у молоці цих коров відчували особи, вразливі на цей лік. Голова міського уряду заборонив фармерам уживати пеніциліни для лікування корів.

● **Губернатора** провінції Кордоби (Арґентина) Равля Лючіні за надуживання публічних фондів засуджено на три роки тюрми. Після відбуття цієї кари він аж до смерти не матиме права займати публічного уряду.

● **Секретар внутрішніх справ** Фред Сітон заявив у Денвері, Колорадо, що через 20 років атомові електрівні з успіхом конкуруватимуть із звичайними електрівнями.

У СВІТІ

● **Крішна Менон,** міністер військових справ Індії (лівий соціяліст), промовляючи минулого понеділка в Об'єднаних Націях у справі 8-мирічного конфлікту між Індією і Пакістаном за Кашмір, до такої міри схвилювався, що втратив голос і сперся головою об стіл. Приятелі відвезли його додому, а засідання ОН перервано. В лютому цього року те саме сталося з ним під час дебати над Кашміром. Крішна Менон хворий на печінку і серце.

● **Англійська забезпеченева агенція Ллойд** асекурує людей також від „Спутника", якщо він упаде комусь на голову. Ця агенція відкрила цього тижня з парадою свій новий будинок у Лондоні, збудований за $14 мільйонів. Головна бюрова заля має 340 стіп довжини та 120 стіп ширини і вміщує 2,000 службовців. Ллойд осягнув минулого року з асекураційних премій $648,200,000.

● **У столиці Індонезії,** Якарті, учні середніх шкіл, демонструючи проти підвищення шкільних оплат, обкидали камінням поліцію, яка їх розганяла. Поліцисти стріляли і вбили 15-річного хлопчину, а багатьох поранили. Обурені юнаки вдерлися до міністерства освіти і понищили в ньому все уладження. Поліція дістала підкріплення і розігнала малолітніх демонстрантів.

● **Британська Рада,** напівурядова організація, що займається шкільними й виховними справами, запросила 300 совєтських студентів на тритижневі відвідини, до Англії. Совєтські студенти мають прибути трьома партіями по 100 осіб. Усі кошти їх утримання переймають на себе англійці.

● **У м. Люкнов** в Індії за ініціятивою і дозволом міністра провінції Прадеш, що має 62 мільйони населення, відбулися незвичайні збори, учасниками яких були 42 вбивники, вісім бандитів і 1 „талановитий" обманець. Всі вони — в'язні, але на час зборів їх звільнено і дозволено перебувати в місті, без ніякої сторожі. Нічліг у готелі оплатила їм держава. Вони обговорювали „поради" і вимоги до в'язничної управи.

● **Чільний англійський письменник** Саммерсет Мом (Моґгем), який має тепер 84 роки, звернувся з просьбою до всіх своїх свояків, приятелів і знайомих, щоб вони в день його смерти знищили всі одержані від нього листи. Саммерсет Мом рішуче заборонив оприлюднювати його листи.

● **В Польщі** переведено в останніх днях облави на хуліганів, пияків, авантурників і спекулянтів на чорній біржі. Заарештовано коло 1,000 осіб.

● **Найстаршим активним духовником** у Католицькій Церкві є архиєпископ Альфонсо Карінчі, секретар Ватиканської Конґреґації Обрядів, який минулого тижня відзначав 95-річчя.

● **Ріка По** в північній Італії виступила з берегів, залила тисячі акрів управної землі і зробила бездомними тисячі мешканців. З дельти По евакуйовано 25,000 осіб.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВИМОГА ПЕРЕГОНІВ

Останні події, зокрема, історія з совєтськими міжконтинентальними ракетами та „спутніками", доказують, що Америка, хоче вона того чи ні, мусить вважати себе в стані перегонів у збросні. Іншими словами це означає ніщо інше, як перегони у підготові до війни, агресивної збоку Москви і оборонної збоку Америки. Ці перегони Америці накинено. Американського народу аж ніяк не могли заспокоїти, після вистрелення першого „спутніка", запевнення з Білого Дому, що З'єдинені Держави не вважали себе, що вони є в перегонах з Москвою у цій ділянці. Куди більш заспокійливі були запевнення президента Айзенгавера, що, хоч Москва випередила Америку у висилці штучного сателіта, все ж таки американська оборонна могутність є більшою, ніж мілітарна сила Совєтів. І заходи, які в Америці пороблено негайно після випуску совєтських „спутніків", вказують недвозначно, що Америка таки мусить переганятись з Москвою і в цій ділянці.

Цікавий коментар на цю тему написав Дейвід Лоренс, редактор відомого тижневика „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" у виданні цього журналу на 15-го листопада. Лоренс у першу чергу повторює слова Президента про те, що найбільше, чого світ сьогодні потребує, „більше, ніж скоку в плянетарні простори, є величезний скок в напрямку мира". На жаль, стверджує Лоренс, з такою нашою концепцією не погоджуються самозванчі володарі в Москві, які, базікаючи про мир, приготовляються шаленими темпами до агресивної війни. Це він доказує аргументами з останніх подій. А втім, це ствердив і сам Президент у своїй останній промові, пригадуючи численні совєтські інвазії у вільні країни та минулорічну інтервенцію на Мадярщині. У висновку президент Айзенгавер твердив: „Вічна готовість та постійне збільшування мілітарної могутности вільного світу, піддержані нашими об'єднаними господарськими і духовими зусиллями, забезпечують єдину відповідь на цю загрозу, поки совєтські володарі самі не перестануть використовувати свої ресурси для воєнних і експансіоністичних цілей і не повернуть їх на добробут своїх власних народів".

Лоренс вважає, що така відповідь ще далеко не вистачальна. Він твердить: „Ми мобілізуємо найкращі уми наукового світу, але які „інформаційні ракети" ми винайшли, щоб досягнути нарід Совєтської Росії, який єдиний може дати відповідь на запит, що буде: мир, чи війна". На цьому він і зосереджує свій коментар, уважаючи, що справу миру можуть розв'язати не так міжконтинентальні ракети й „спутніки", як переконання і заохота „народу Совєтської Росії прилучитись до нас у запевненні миру". На закінчення Лоренс заявляє: „Бо єдину відповідь на загрозу ще одної світової війни може дати нарід Совєтської Росії. Сконцентрованою акцією він може скинути тиранів у Кремлі і зняти тягар збросння з усіх народів".

Ми навмисне зацитували дослівно твердження Лоренса зокрема про „нарід Совєтської Росії", бо таке поплутання понять доказує, що Америка, поки вона зможе винайти відповідну і таку потрібну „інформаційну ракету", яка скорше від усіх інших ракет відвернула б совєтську загрозу, ще сама потребує таки доброї „інформаційної ракети" щоб не плутати і власним невіглаством не пхати десятки поневолених Москвою народів у спільний котьолок якогось „совєтського народу", змайстрований саме тими тиранами в Кремлі.

Проте, Лоренс має засадничу рацію, коли йде про його концепцію, що наймогутнішою ракетою проти совєтської загрози могла б бути відповідна постава Америки до поневолених Москвою народів, могла б бути та „інформаційна ракета", якої не треба вже винаходити, бо вона сама напрошується Америці. Тим часом ті „ракети", що їх Америка висилає з непередрішенського Американського Комітету, чи ті ще гіршого ґатунку з „Голосу Америки", є такі далекі від ракет, що про них думає Лоренс, як індіянський лук від модерної гармати.

Ракетою, про яку думає Дейвід Лоренс, могло б бути тільки виразне і недвозначне признання того „передрішення", що його винесли Україна, Білорусь та інші поневолені Москвою народи 40 років тому. Що більше, вже два роки тому ми мали нагоду почути з найбільш авторитетного джерела, що Вашингтон навіть свідомий тієї „ракети" і готов би її використати на випадок війни. Але ж усім нам залежить, щоб загрозу війни відвернути, і саме ця „ракета" могла б у тому дуже допомогти. Чому ж її Америка не використовує в своїх перегонах до миру, хоч саме таку ракету у відношенні до інших народів з таким успіхом використовує большевицька пропаґанда? Саме в цьому відношенні є ще велике поле праці для нас, американських українців.

ВПЛИВ ОСТАННІХ ПОДІЙ НА БЮДЖЕТ ЗДА

Проблему реальних можливостей вищого, ніж недавно передбачуваний, американського державного бюджету на наступний рік популярно схопив нюйоркський щоденник „Ворлд Телеграм енд Сан" у такому заголовку своєї статті: „Спутнік ударить нас по кишені". Річ, очевидно, не в самих совєтських штучних сателітах, а в цілій низці подій, які витворили в керівних американських колах переконання, що Совєти зробили більші поступи в збросні, ніж раніше про це думалось і що ті поступи треба зрівноважити власним більшим зусиллям. Це переконання не зродилось в Білому Домі, Капітолі, Пентаґоні й редакціях великих американських щоденників та журналів з величезним впливом на публічну опінію — протягом ночі. Помалу під впливом різних звітів і фактів змінився психологічний підхід до проблеми бюджету.

Це видно як на теперішньо становищі офіційних чинників Республіканської партії, так і на тактиці демократичної опозиції. Попередній підхід до проблеми державного бюджету був, так би мовити, строго економічний: змагати спершу до зрівноваження бюджету і зараз потім осягнення бюджетової надвишки, щоб можна було: 1. зменшити велику державну заборгованість, 2. використати це для боротьби з інфляцією і 3. приступити до зменшення податків. Коли у питаннях державного бюджету, платничого і торговельного балянсів і т. п. справах широка публіка не дуже орієнтується і ними не дуже цікавиться, то справа податків стосується безпосередньо кожного громадянина. І тому також опозиція домагалася зменшення податків, і уряд обіцяв це — після осягнення зрівноваженого бюджету — маючи на увазі виборців. Тим то останній 72-більйоновий бюджет уряду зустрівся з правдивою бурею в Конґресі. Але його опозиціонери були заохочені самим секретарем фінансів Джорджом Гомфрі, який сам признавав принцип, що скорочення в бюджеті — завжди можливі, треба тільки знайти спосіб, як їх зробити. По цій лінії властиво йшов також донедавній секретар оборони, колишній член державної Комісії для фінансової політики, інженер і промисловець, президент Дженерал Моторс, господарсько-промисловий адміністратор і організатор, Чарлз Е. Вилсон. Перший заступник державного секретаря Герберт Гувер мол., великий знавець спеціяльно нафтових проблем, належав також до так званих клясичних економістів, для яких святістю був закон, що всякі державні видатки можливі тільки в межах здорового господарства, із зрівноваженим бюджетом, із сильною валютою, з великим додатнім експортом і високим життьовим стандартом населення, як ґарантом крайової продукції і торгівлі. До тієї самої групи зараховувано і керівника Адміністрації Міжнародної Співпраці, себто програми американської допомоги закордонові, Джана Голлістера. Всі вони відійшли і на їх місце прийшли інші люди.

Це не значить, що ці нові керівники секретаріятів оборони, скарбу та політики закордонної допомоги є виразниками „розтратної" фінансової політики. Але вони — як стверджують авторитетні пресові коментарі — відповідають цій новій атмосфері, яка настала у Вашингтоні і яка наголос ставить на потребу надолужити втрачені чи загаяні позиції в ділянці військової технології та взагалі у ділянці оборони. Промова Президента з четверга минулого тижня і створення ним нулого тижня і створена ним окремого посту керівника всіх наукових студій для цілей оборони були доказом „нового вигляду" оборонної політики. Якщо науки до цього часу не легковажено в дослідах, ведених для військових цілей, то не шановано її, не підтримувано й не використовувано так, як це роками роблять у себе большевики. Очевидно, що посилення існуючої вже продукції для військa як і поширення та поглиблення студій над новими винаходами вимагають фондів.

І тому чули ми спершу від Президента під час одної з його останніх пресових конференцій, що 38-більйоновий бюджет імовірно збільшиться на яких 400 мільйонів, а коментатори кажуть, що можливо й 600 до 800 мільйонів. В останніх днях ми вичитали півофіційну вістку, що спеціяльно на ракетну програму буде призначений додатковий 1 більйон долярів. Деякі коментатори не виключають, що ця сума ще поважно зросте. Таким чином під знаком запиту опиняється не тільки недавно проголошувана границя військового бюджету 38 більйонів долярів, але й границя для цілого бюджету в 70 більйонів долярів. Фахівці ттвердять, що нема мови про те, щоб бюджет на 1958/59 рік був нижчий від 72-ох більйонів, а радше треба прийняти можливість куди вищого бюджету. Це значить, що й вигляди на зменшення податку мінімальні. Що більше, коли зниження податків було в останній сесії Конґресу майже бойовим гаслом демократичної більшости, то тепер воно, мабуть, зникне ,бо головним арґументом опозиції проти уряду стали два інші конкретні закиди: 1, зріст совєтських впливів на Середньому Сході, проти яких можна боротися, очевидно, тільки при зрості фондів на допомогу тамошнім країнам і 2. зріст совєтської мілітарної потуги в порівнянні з американською, що можна надолужити теж тільки при наявності більших фондів для Пентаґону і, тепер, для програми, що її очолюватиме і реалізуватиме д-р Джеймс Кілліян, спеціяльний асистент Президента для наукових дослідів.

Загально сподіваються, що вся ця зміна в настроях і підході до проблеми оборони й бюджету вплине корисно на пожвавлення у промисловій продукції. На можливість збільшення державних замовлень вказує відомість, що Президент нараджується над проєктом звернення до Конґресу, щоб підвищити державну заборгованість вище від дотеперішньої межі 275 більйонів долярів. Йдуть теж буцімто наради з представниками промислу і робітництва, щоб усунути можливість страйків. Однак практично ця позитивна зміна не проявиться на ринку праці перед весноюлітом 1958 року. Навпаки, заповідають деяке збільшення безробіття ще на початку наступного року, спричинене скасованими за Чарлза Вилсона державними замовленнями та поменшенням суходільної армії на 200.000 уніформованих і допоміжних осіб. Все ж навіть заповідь покращання каньюнктури у промислі на пізню весну-літо 1958 року вже тепер настроює світ праці оптимістично. Ще оптимістичніше дивляться всі ті, які були докраю збентежені й занепокоєні чимраз новими ощадностевими скороченнями в збройних силах ЗДА і в народному господарстві, яке працює для оборони. У цій справі всі ми цілком солідаризувались з віце-президентом Ричардом Ніксоном, який завжди проповідував засаду, що не потреби оборони мають саме достосовуватись до економіки ,а економічне плянування треба достосовувати до найвищих потреб оборони. Так повинно бути в світі, загроженому совєтським монструмом.

КОНЕЧНІСТЬ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОТИНАСТУПУ

Совєтська зовнішня і внутрішня політика спрямована під сучасну пору головним чином на економічну ділянку. Такі акції і заходи совєтського уряду і компартії, як децентралізація управління промисловістю і кампанія під гаслом „наздогнати Америку в ділянці продукції м'яса, молока і масла", як і господарська допомога для Єгипту, Сирії та різних країн Азії, доказують, що Совєти намагаються вести актуальну холодну війну передусім економічними засобами.

З'ясуванню тієї тенденції в актуальній совєтській політиці і конечності протидіяння їй присвятив одну із своїх статтей, друкованих у нюйорському „Геральд Трібюн" Антоні Наттінґ, колишній британійський міністер закордонних справ. Провідною думкою цієї статті є теза, що під сучасну пору загрозливішою для вільного світу є не так совєтська мілітарна сила, як економічна аґресія.

Нав'язуючи до промови президента Айзенгавера, виголошеної 7-го листопада ц. р., Наттінґ стверджує, що ця промова своїм зосередженням уваги на мілітарній і науковій кооперації держав вільного світу розчарувала слухачів в азійських і середньосхідніх країнах, зокрема тих, що перебувають під совєтською економічною пенетрацією. На думку Наттінґа, важливішою від такої кооперації проблемою для вільного світу є конечність здобути вирішну перемогу в економічній війні, три роки тому започаткованій і веденій червоною Москвою всіма можливими й доступними її засобами. Совєтських „спутніків" вважає Наттінґ не за доказ того, що Москва готується до мілітарної аґресії, але того, що вона сиграла перший бій, перший етап у започаткованій нею економічній війні. Західній світ до того перейнятий страхом перед можливою мілітарною атакою, що забуває й не усвідомлює собі справжньої, реальної загрози збоку Москви — економічної і політичної боротьби за ринки і за думки стороннього невтрального світу. Хрущов, як і Гітлер, є імперіялістом і марить про могутність і поширення совєтської імперії, але ж не можна, на думку Наттінґа, порівнювати Хрущова з Гітлером і концентруватися тільки на оборонних мілітарних зусиллях та протизаходах. Свої імперіялістичні пляни Хрущов намагається здійснити зовсім іншими засобами, передусім економічними (грішми й торгівлею) і пропаґандивними. Щоб ударемнити ці пляни, треба змінити основно всю дотеперішню тактику. Треба менше думати про оборону Ню Йорку проти совєтських далекосяжних ракет, але зате більше атакувати Індію індустрійними інвестиціями, передусім модерними електрівнями, ту Індію, до речі, населення якої донедавна вважало З'єдинені Держави Америки за першу і провідну країну світу в ділянці наукових дослідів і винаходів.

„Спутнік", на думку Наттінґа, є передусім надзвичайним совєтським пропаґандивним успіхом, тим більшим, що він сам по собі не має мілітарного значення. Враження, викликаного у невтральному світі цим совєтським пропаґандивним почином, не можна зневтралізувати заявами про побудову кращих і більших далекосяжних балістичних ракет. Випродукування таких ракет не спинить народів Азії і Середнього Сходу у їхніх закупах в Москві, навпаки може причинитися до ще більшого відчуження цих країн від ЗДА і решти вільного світу. Куди важливішою є конечність вирвати ініціятиву із совєтських рук і випродукувати перше гідроґенне авто чи літак.

Пропозиція Президента Айзенгавера, щоб з наукових винаходів і випродукованих з їх допомогою засобів могли користати об'єднано всі союзні країни, була дуже актуальною, але — як стверджує Наттінґ — політичні кола вільного світу сподівалися, що през Айзенгавер піде у своїх плянах та програмах далі і запропонує створити при НАТО високе економічне керівництво, що мало б координувати й вести об'єднаний контрнаступ проти совєтської економічної аґресії. Під сучасну пору не вистачає плянування й орґанізування европейських Спільних Ринків, чи інших такого роду заходів. Вільний світ мусить докласти всіх зусиль, щоб вирвати ініціятиву з рук Москви і добитися вирішної перемоги у започаткованій нею і веденій на життя і смерть економічній війні.

Наприкінці своєї статті Наттінґ висловлює надію, що цим проблемам присвятить належну увагу конференція держав НАТО, яка відбудеться в половині грудня ц. р. у Парижі з участю Айзенгавера. Головним завданням цієї конференції, на думку Наттінґа, мало б бути створення пропонованого ним верховного „економічного директоріяту", що мав би кермувати й координувати всіма науковими та економічними зусиллями ЗДА і Західньої Европи.

В. Стецюк

УКРАЇНСЬКИЙ КАЛЕДЖ В ЗДА

Уже кілька років появляються на сторінках нашої преси статті та відгуки про потребу створення на американському терені українознавчих центрів у формі інститутів, факультетів чи, останнім часом, бодай катедр українознавства при деяких університетах. Проблема ця, як з українського, так і з американського аспекту, надзвичайно актуальна. Кожний з нас знає, що під теперішню пору, коли Америка стала в проводі вільного світу, в американській науці, поруч пізнання ворога, його історії та духовости, повинно знайти місце й пізнання історії та духовости поневолених Москвою народів, тим більше, що очі їх усіх звернені на велику, свободолюбну Америку.

А проте, в американській науці немає й сліду з такого, здавалося б, логічного висновку. Не диво, що на дві тисячі каледжів і університетів, в тому числі близько тисячі т. зв. публічних, тобто державних, високих шкіл, немає в ЗДА ні одної, де українська мова, історія і культура українського народу була б бодай побічним предметом. Правда, при деяких університетах є катедри слявістики, але, поза окремими винятками, студії в них обмежуються до пізнання російської філології та історії Росії, очевидно, в такому насвітленні, яке подають старорежимні московські або большевицькі підручники.

Можливості створення українознавчих катедр при деяких американських університетах існують вже віддавна, але дотеперішні спроби випали якось невдало. Можливо, що основною причиною цього був брак відповідної організації, хоч, здається, немалу ролю відограли тут і фінансові недостачі, і брак слухачів. Здається, проблема ця не буде як слід розв'язана доти ,доки нам не вдасться урухомити катедр слявістики з українською філологією включно в університетах, принаймеше в тих стейтах, де перебуває масово наша іміґрація. В цьому саме напрямку повинні йти наші старання, зокрема зусилля наших студентських організацій.

Але, незалежно від того, повинні ми урухомити нашу українську високу школу, яка, в одного боку, була б репрезентантом української науки на американській землі, а з другого забезпечувала б потреби не тільки нашої, але взагалі американської спільноти. Для цього, як виказала недавно незвичайно цінна стаття нашого високошкільного діяча, проф. Якова Зозулі, віце-президента Українського Технічного Інституту, ми маємо всякі можливості. Зразком для нас хай будуть досягнення в тому напрямку інших національних груп, а також зусилля нашої старої еміґрації, яка, хоч була тільки заробітковою, добилася за недовгий відносно час таких великих успіхів, що сьогодні ми з гордістю дивимося на наші народні доми, церкви та парохіяльні школи, наші основні національні організації.

Без сумніву, нам треба і чужої науки, треба зразків і експертів у всіх ділянках, але це зовсім не перешкоджає нам у творенні власних науково-освітніх центрів, які мають бути показниками нашої культурної вартости. Про це пам'ятали провідники і першої і повоєнної нашої еміґрації, і тому початковим етапом їньої праці було зорганізування цілої низки середніх шкіл і таких високих шкіл, як УВУ, УГА, пізніше УТГІ та УПІ на терені Европи. На американському терені ми мали досі деякі слушні мотиви виправдання, як незнання обставин і мови, брак належної орієнтації. Але сьогодні цих причин вже немає. Ми стали рівноправними американськими громадянами, а тому наші основні завдання подвоїлися, і то не тільки супроти Америки, але й супроти нашого поневоленого народу. Очевидно, що ми зможемо їх виконати не щоденною заробітковою працею і не „гавзами" ,але тільки працею на полі нашої культури, науки та освіти. Не забуваймо, що Бог нас поблагословив доброю і розумною молоддю, відданою обороні свободи людини і нації, молоддю з повною снагою до освіти, як це стверджують американські педагоги. Не забуваймо також, що наша спільнота в Америці має дуже сильний інтелектуальний потенціял, який ми мусимо не тільки належно оцінити, але й відповідно використати. Нас мусять інтересувати досягнення й праця і наших наукових установ, як НТШ та УВАН, і наших народних шкіл, і наших шкіл українознавства, а вже вирощування нашої молодої еліти мусить у нас постійно стояти на першому місці.

Правда, наша довголітня еміґрантська недоля, з одного боку, і несподівана зміна в нашому житті з другого витворили мимоволі в нашій психіці певні зміни і густочасто дезорієнтують нас у нашій праці для кращого майбутнього. Але ми мусимо здати собі врешті справу, що це ніяк не звільняє нас ані від виконання тих завдань, що їх кладе на нас майбутність наша і Америки, ані тих надій, що їх покладає на нас наш нарід на рідних землях. В обидвох випадках ми виконаємо довг вдячности, коли за основну напрямну нашого життя поставимо якнайкраще і найосновніше виховання нашої молоді. Тому шлімо нашу молодь на курси і в школи українознавства, шлімо її до високих шкіл, плекаймо нових керівників і нових озброєних правдивим знанням репрезентантів. Духовим монументом нашої всенаціональної снаги „ад астра" хай стане на терені вільної Америки хоч одна українська висока школа, хоч один каледж.

Зав'язок його ми вже маємо. Це — Український Технічний Інститут в Ню Йорку, що постав три роки тому і діє, хоч ще покищо в дуже скромних умовах і в невеличкому маштабі. Одначе, пляни його дальшої розбудови на повну високу репрезентаційну школу йдуть щораз більшим кроком. Кураторія, що є опікуном цієї нашої школи, вкладає великі зусилля в здійснення цих плянів. Але без належного зрозуміння справи нашою спільнотою і без співпраці всіх наших громадських і суспільних організацій обійтися не можна. На таку всегромадську допомогу Кураторія Інституту покладає велику надію.

Недавно був я на річній нараді Кураторії Інституту, яка саме намічала пляни своєї діяльности на найближче десятиріччя. З приємністю мушу ствердити, що це вперше на тутешньому терені я міг прислухуватися там важливим і глибоко продуманим плянам праці наших професорів, громадських діячів та представників деяких наших організацій, що входять у склад Кураторії. Ухвали, що їх там винесено, цікаві й корисні, напр., постановлено закупити шкільний будинок, у якому можна було б вмістити на дві зміни щонайменше тисячу студентів. Такий будинок уже намічено в середині Мангеттену, у гарному місці і за доволі доступну ціну. До гіпотеки, що на ньому стоїть, треба було б ще додати коло сорока тисяч долярів, і школа могла б бути зразу ж до нашого вжитку. В зв'язку з тим прийшло б і поширення програми, урухомлення нових факультетів та набуття прав

(Закінчення на стор. 3-ій)

Мгр. Володимир Бучацький

ПЕРШІ ДНІ ЛИСТОПАДА 1918 Р. НА ЛЕМКІВЩИНІ

У листопаді 1918 року населення Лемківщини та наші люди в Західній Галичині перейшли зовсім відмінні переживання.

В останньому тижні жовтня вже не доходили до нас українські львівські часописи й ніяких вістей з того часу ми не мали. Натомість польські краківські часописи постійно хвалилися, що західні держави, передусім Франція й Америка, обіцяли полякам створити велику і могутню Польщу, як потрібне їм заборело проти Німеччини й Совєтів, а України вони не признають. Згодом ці часописи донесли, що польська „Ліквідаційна комісія" виїхала до Львова відібрати від галицького намісника для Польщі владу в цілій Галичині.

Усі ті вісті були для нас великим ударом, нас огорнув сум та повне пригноблення. Цей наш гіркий настрій ще побільшився, коли ми в дні 1-шого листопада побачили, як поляки в Сяноці усунули з державних будинків австрійські знаки й розвісили польські національні прапори. А що тоді діялося в перших днях листопада у Львові та Галичині ми нічого не знали, бо залізнича комунікація зі сходом була перервана і навіть з заходу поїзди не курсували.

Причиною цього був повний хаос внаслідок зміни державної влади. Вже в останніх днях жовтня австрійські жандарми, з якими місцеве населення мало багато порахунків, зникли кудись, немов щурі з потопаючого корабля. Уряди судові, поштові та скарбові перестали функціонувати. Внаслідок браку публічної безпеки появилися в містечках та деяких польських селах банди грабіжників, які ширили паніку між спокійним населенням. Банди ці грабували та побивали передусім жидів, а також багатших міщан та селян і нападали на переїжджих купців. Дійшло до того, що люди не мали відваги виїжджати кудись навіть вдень, тож комунікація зі світом була повністю перервана.

І коли нарешті 5-го листопада прийшли перші поїзди, краківські польські часописи „Гонєц Краковскі" й „Курієр Цодзєнни" принесли нам знову пригноблюючу вість, що польські військові відділи погромили і роззброїли „гайдамацькі банди", які хотіли зайняти Перемишль. Але вже в наступних днях ми прочитали в польських часописах алярмуючі статті під заголовками: „Безчельни замах українцув на польські Львув" і „Гайдамаци мордуйон ве Львовє польскон людносьць" і т. п. Ці вісті викликали на цілій Лемківщині величезну радість та одушевлення. Не знаючи дійсного перебігу подій у Львові та в краю, ми здогадувалися, що наш провід проголосив українську державність й обняв там владу. Всюди, куди дійшла та радісна вість, з'явилося духове піднесення.

Зрештою тодішня ситуація була на Лемківщині для нашої можливої акції дуже некорисна. В усіх містах та містечках, що, крім Сянока були цілком польськими, поляки вже 1-го листопада обняли владу й зорганізували свою міліцію, а згодом поліційні відділи та уряди. Наші лемківські села були безборонні та відтяті від сходу. Навіть у Сяноці не було тоді ані одної української військової частини. В місті стаціонував „ерзацбатальйон" 54-го Моравського полку піхоти, командантом якого був „чорножовтий буковинський рутенець", полковник Максимович. Коли він на вимогу чеських офіцерів не схотів зректися команди, чехи його розброїли й, відходячи з Сянока, забрали зі собою.

Бойовий українсько-польський фронт був тоді на лінії Устріки Долішні — Лютовиська. Заохочені тим фактом і з наміром перешкодити українській організації на терені Сяніцького повіту, поляки почали негайно безоглядну терористичну акцію. І тут прийшла їм на поміч польська краківська преса. Ті часописи містили в кожному числі брехливі, з пальця виссані видумки про українські „окруцєньства" супроти поляків на сході, про масові арешти, побої, поранення та вбивства поляків й т. ін. Ціллю отих вісток було не тільки цькувати поляків проти українців, але також заохочувати вступати до польського війська, бо польське населення не мало взагалі охоти воювати. Ця брехлива акція записалася криваво в історії Лемківщини та в Галичині на захід від Сяну. Від польських скритовбивчих стрілів згинуло тоді по містах і містечках кількадесят наших активних людей, хоч наші люди скривалися й втікали куди могли, головно на гірські лемківські села. До того поляки всюди на тій території ловили наших людей, що верталися з фронту, та полону, побивали їх і арештували. Рівночасно польські міліціонери й різні банди вдиралися на наші села й безкарно побивали людей і грабували їхнє добро. Почалися також на велику скалю, на доноси польських „кресових лицарів" під різними видуманими притоками, арешти наших активних людей, передусім інтеліґентів та сільської молоді. Ті наші люди згодом заповнили польський концентраційний табір в Домбю під Краковом й різні місцеві в'язниці. Але там наші люди були принаймеше безпечні від стрілів польських сусідів з-поза плотів.

Таке діялося на Лемківщині в перших тижнях листопада 1918 року. Пізніші вже надійніші події, передусім важливу акцію в т. зв. „Сяніцькім Комісаріяті Західньо-Української Народної Республіки" під проводом сл. п. о. Пантелеймона Шпильки, я описав давніше в нашій еміґраційній пресі.

ДЕНЬ, МОВ КРАПЛЯ...

День, мов крапля у криницю,
У глибоку ніч упав...
Може, знов мені присниться
Білий вишитий рукав?

Може, молодість ізнову
До подушки припаде
І свою гарячу мову
З похололим заведе?

Може, друзі, що любили,
І кохані, що пішли,
Знов застелять, як стелили,
Юних бенкетів столи.

Весняне запахне зілля,
Русі коси перев'є, —
І чиєсь чуже весілля
Я зустріну, як своє...

М. РИЛЬСЬКИЙ

ВИЯСНЕННЯ ЗУАДКОМІТЕТУ В СПРАВАХ ПЕРЕСЕЛЕННЯ І ДОПОМОГИ

8-го листопада ц. р. відбулися в Ню Йорку, в приміщенні Американської Делегації до Об'єднаних Націй, чергові наради американських добровольчих організацій з представниками Державного Департаменту й Іміграційної і Натуралізаційної Служби для вияснення проблем, зв'язаних із переселенням і натуралізацією. Від Злученого Українського Американського Допомогового Комітету в нарадах брав участь його президент д-р Володимир Галан. Подається до відома деякі виясненя, що їх зроблено на цих нарадах.

1) Переселення:

Представник Державного Департаменту повідомив, що всі консуляти дістали розпорядок відносно нового переселенчого закону, мають усі потрібні друки є почали вести справи. Новий закон має деякі спеціяльні постанови, головно про об'єднання родин навіть у випадку туберкульозно - хворих аплікантів. Треба спеціяльної уваги для всіх тих складних справ, і тому всі заінтересовані повинні якнайскоріше звернутись у таких справах до ЗУАДКомітету на адресу

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
866 N. 7th Street
Philadephia 23, Pa.

або теж до Европейського Представництва ЗУАДКомітету на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
Augusten Strasse 46
Muenchen 2., Germany

Поступування в цих справах переселення трохи відмінне. Консулі виготовляють списки аплікантів і в кожному випадку дають свої опінії і ці списки висилають до затвердження до Вашингтону. Лише апробовані у Вашингтоні справи дістають потім візи в консулятах. Канцелярія ЗУАДКомітету має вже нові форми афідавіту, якщо їх вимагає консул. В деяких випадках, коли йде про переселення туберкульозно хворих, треба мати посвідчення від лікарні, яка стверджує, що після прибуття хворого аплікантa до ЗДА прийме його на лікування. Таке посвідчення треба виготовити у двох копіях і їх переслати до ЗУАД Комітету для дальшого переведення справи в консуляті.

2) Переселення з-поза залізної заслони:

Переселення з-поза залізної заслони відбувається на основі того ж загального іміграційного закону. Всі апліканти повинні зареєструватися в консулятах ЗДА. Консуляти приймають тепер лише зголошення тих аплікантів, які мають близьких рідних у ЗДА, це значить полагоджують справи, які відповідають вимогам. Але найважніша справа — це справа пашпорту, який мусить кожний аплікант дістати від місцевої влади. Але, як відомо, Польща, Чехословаччина і Румунія в деяких випадках такі пашпорти аплікантам видали.

3) Допомога:

ЗУАДК разом з іншими установами і організаціями, які займаються допомогою, проголосив надзвичайну збірку для переведення акції допомоги українцям в Европі. Покищо на цей заклик слабо відгукнулися, тому без фондів ЗУАДКомітетові неможливо уплянувати акцію допомоги на довшу мету. З більших пожертв треба подати загально про пожертву Українського Народного Союзу в сумі 750 долярів. УНСоюз був завжди на першому місці в несенні допомоги нашим людям у потребі і це першенство затримує далі. ЗУАДКомітет закликає наше громадянство відгукнутися на проголошену збірку фондів на допомогу українцям у потребі. Потреби допомоги зростають; під цю пору акція допомоги поширилась на Польщу і Югославію. До Польщі вислав ЗУАД Комітет посилку допомогових пакетів.

4) Членство:

З уваги на близьке закінчення біжучого року ЗУАД Комітет пригадує своїм дійсним членам про обов'язок сплати членського внеску. Членський внесок дійсних членів ЗАДК, якими являються організації, виносить 10 долярів річно. Дійсним членом являється та організація, яка внесла заяву, була прийнята в члени і своєчасно вплатила членський внесок, як теж і співдіє з ЗАДКомітетом в його допомогово-харитативній діяльності. При вплаті членського внеску просимо членів - організацій подати теж імена делегатів на наступні Загальні Збори ЗУАДКомітету.

Злучений Акраїнський Американський Допомоговий Комітет.

● **Власник овочевої крамниці** в Квінсі, Ню Йорк, Алберт Кумелльо побачив, що в коші з бананами щось ворушиться. Вирішивши, що це миша, він запхав між банани руку, у яку вкусила його брунатна з помаранчевими цятками гадюка, що враз із бананами прибула з Південної Америки. Алберта Кумелльо нащепили вакциною проти укушення гадюки, а самою гадюкою заопікувалося Товариство Опіки над Тваринами.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Міннеаполіс, Мінн.

Вшановано Митрополита Шептицького.

В осінній листопадовий день, третього листопада цього року, українці в Міннеаполіс урочисто вшанували пам'ять Князя Української Католицької Церкви Митрополита Андрея Шептицького. В полудневі години відбулася в церкві св. Константина заупокійна панахида за спокій душі Великого Митрополита, що її відправив парох о. Петро Леськів. Ввечорі в приміщенні парохіяльної школи відбілася святочна академія, присвячена тринадцятій річниці його смерти. Академію організував місцевий відділ ООЧСУ при співучасті Союза Українок, Пласту, СУМА та поодиноких громадян місцевої громади. В Академії взяло участь велике число українців з Міннеаполісу і Сейнт Полу. Між присутніми були не тільки українські католицькі священики та вірні, але також українські православні священики і вірні.

Хоч численні учасники програми були перестуджені, а деякі мусіли залишитися вдома, бо були хворі, то програма академії пройшла зразково, і зробила на присутніх глибоке враження. При гарно удекорованій квітами і портретом Митрополита сцені, свято відкрив голова місцевого відділу ООЧСУ п. Дмитро Мандибур. У змістовному слові він представив велику постать Кир Андрея, ім'я якого на віки зв'язалося з визвольною боротьбою українського народу. Цікаву змістом доповідь, переплітану особистими спогадами про Покійного, виголосив д-р Михайло Бріґг. В своїй доповіді прелеґент представив постать Князя Української Католицької Церкви як великого українського патріота - мецената та добродія. Одягнувши монашу рясу, Митрополит стояв в обороні правди і справедливости не тільки для вірних церкви, яку він очолював, але і в ім'я загально людських ідеалів виступив в обороні нищеної польською владою Української Православної Церкви на Холмщині, а під час гітлерівського терору на Україні виступив в ороронi жидівського населення. Взявши хрест в руки та озброївшися словом Божої правди, Митрополит Шептицький довгі роки стояв в перших лавах борців за справедливість та волю українського народу.

Після доповіді слідувала мистецька програма, що її солідно підготовила група активних громадських працівників з молоді і старших. Першою точкою була добре виконана декламація під звуки музики пані Олени Карпяк. Текст декламації спеціяльно для цього свята написала місцева діячка Союзу Українок — пані Ольга Луцик. Зворушливою точкою свята був виступ дитячого хору під дириґентурою інж. Євгена Карпяка. Цей невеликий хор, що складається з наших наймолодших, гарно виконав пісні „Старенька ненька" та „Ой у полі могила". Треба надіятися, що ця група розвине працю на ширший маштаб і стане зародком активної праці над вихованням нашого наймолодшого покоління. Хор виступив у неповному складі і складався з таких дітей: Ірка Моцьо, Іванна Хома, Славка Павлишин, Оксана Муха, Маруся Свєнціцька, Леся Киця, Стефа Ковальчук, Марійка Паславська і Ярослав Олійник.

В дальшій програмі гарною точкою був вірш Юрія Клена під заголовком „Помолимося", що його вміло продеклямувала панна Таня Гринишин. Черговою точкою був виступ струнної оркестри під дириґентурою професора Романа Ставничого. Ця група гарно виконала пісню „Ой, морозе морозеньку" і зробила гарне враження тим, що, поруч дорослих, в ній виступали також наші наймолодші любимці музики. Це є одинока цього роду група на тутешньому терені, часто бере активну участь в національних святах, тому і заслуговує на піддержку зі сторони ширшого громадянства. Надіємося, що цей струнний ансамбль доложить багато праці і стане гідним репрезентантом української громади. На закінчення свята виступила група пластунів в складі сестер Іваськевич, Уляни Крамарчук, Тетяни Плювак, та Володимира Мінковича, виконавши рецитацію, присвячену Митрополитові Андреєві. Виступ був вдалий і зробив на присутніх глибоке враження.

В загальному можна ствердити, що програма була скромна, але вдала. Признання належиться організаторам свята, а зокрема паням Олені Карпяк, Лідії Керницькій та Ользі Луцик, а також панам Ставничому і Карпякові за те, що доложили багато праці та зусиль і дали змогу свідомому громадянству наших міст віддати пошану Великому Синові Української землі, який ціле своє життя присвятив на службу Богові та рідному народові. **М. К.**

Картерет, Н. Дж.

Академія в 39-ті Роковини Листопадового Чину.

Українська громада в Картереті відзначила Листопадові Роковини Святочною Академією, влаштованою в неділю, 3-го листопада 9-тим Відділом Організації Оборони Чотирьох Свобід України. Святкування почалися о год. 11.00 рано в місцевій укр. гр.-кат. церкві відслуженням Панахиди за полеглих героїв. О 6-тій год. ввеч. у великій шкільній авдиторії при Рузвелт Евню при участі 200 осіб відбулася Академія. Її відкрив о. Я. Федик. Головним промовцем був учасник боїв 1918 р., д-р А. Княжинський. В мистецькій частині взяли участь пані Кононів і Кашин з Нюарку. Виступав чоловічий Хор під дириґентурою п. М. Кормелюка і наші діти. Свято закінчено відспіванням українського національного гимну.

Напередодні цих святкувань місцевий американський тижневик подав відповідні інформації про Листопадові Роковини. На жаль, деякі члени нашої громади не були присутні на Листопадовій Академії. **В. Я.**

Ютика, Н. Й.

Листопадові Роковини.

Листопадові Роковини відбулися 3-го листопада о 7-мій год. вечером у виповненій залі церкви Св. Володимира Великого. Свято було попереджене Панахидою за поляглих героїв, яку відслужили три священики в присутності комбатантів і сумівців з прапорами та громадянства. Свято приготоване було старанням Об'єднаних Українських Організацій: ОбВУА, СУМА, УНС, ОДВУ і СУА.

Свято відкрив голова ОбВУА п. Петро Ярмак — учасник визвольних змагань. Святочну доповідь виголосив п. Іван Василик — також учасник визвольних змагань. Доповідач згадав кілька цікавих моментів з наших визвольних змагань, і говорив також про українські справи на міжнародному відтинку, і в минулому і в сучасному.

П. Ярослав Лиxтей при акомпаніяменті бандури відспівав в'язанку котзацьких дум. Мішаний хор Української Католицької Церкви і Української Автокефальної Православної Церкви під дириґентурою п. Олени Кокодинської відспівав кілька українських патріотичних пісень, при акомпаніяменті панни Мері Бурак. На закінчення відспівали всі присутні „Ще не вмерла Україна". Дохід з добровільних датків в сумі $164 призначений на воєнних інвалідів.

В той же сам час, відбулися ще одні Листопадові Роковини під проводом о. Василя Чекалюка і, як було сказано в оповістці в „Ютика Обсервер Діспеч", що дохід призначений на власні парохіяльні потреби. **В. З.**

Ню Йорк, Н. Й.

Ще про Загальні Збори Українських Лісників.

В доповненні до надрукованої в „Свободі" (9 жовтня 1957) згадці про загальні збори Т-ва Українських Лісників подаємо ще такі дані:

Предсідником зборів був інж. Богдан Лучаковський. Учасників зборів було 45 членів ОБУЛІД-у, з того особисто приявних було 24 та 21 делеґованих. Заступлені були на зборах лісники з Австралії, Цейлону, Арґентини, Німеччини, Австрії, Канади та з таких стейтів ЗДА: Ню Йорк, Ню Джерзі, Коннектикат, Пенсилвенія, Іллиной, Мишиґен, Міссурі та Півд. Каролайна.

Між численними привітами лісників з усіх згаданих країн, прочитано привіт від інж. полк. Андрія Мельника, що як лісник по званні був свого часу гол. директором Митрополичих Лісів в Галичині.

У висліді нарад, заг. збори постановили не змінити ані самого Т-ва, ані його назви ОБУЛІД — ані його дотеперішнього осідку в Ню Йорку. Зате упрощено керуючий апарат Т-ва через вибір тричленного Сеньйорату Лісників у складі: інж. сен. Роман Юркевич, інж. сен. Всеволод Левицький, інж. Богдан Лучаковський почесний член ОБУЛІД-у. Сеньйорат патронує всім українським лісникам у світі та є найвищою лісницькою установою. Його членами можуть бути лісовики сеньйори або почесні члени. Діючим органом Т-ва є лісмайстер ОБУЛІД-у та великий лісовий контрольор — обидва обрані зборами.

Багато уваги присвятили збори лісницькому Альманахові, що має вийти незабаром друком під редакцією почесного члена ОБУЛІД-у ред. Романа Купчинського. Альманах той буде пам'ятником українському лісові.

Інж. Іван Вінтоняк.

Торонто, Онт.

Пам'ятник Олександра Петлюри й Омельченка в Торонті

На Торонтонському цвинтарі „Проспект" поховані біля себе полковник Олександер Петлюра, брат Симона Петлюри, і підполковник Тиміш Омельченко. Місце, де вони поховані, закупив кілька років тому Український Відділ 360 Канадійського Леґіону, і воно призначене ще для двох небіжчиків. За згодою Управи Українського Канадійського Леґіону та з ініціятиви 5 Станиці Союзу кол. Українських Вояків, приступлено до виготовлення спільного Пам'ятника.

В цій справі, 26 жовтня, в домі УНО при 297 Каледж вул. відбулося засідання Управи Відділу Української Стрілецької Громади з участю голови д-ра С. Росохи, заступника — Ф. Ткаченка, секретара — Д. Волинця, скарбника — інж. Ю. Темника, члена С. Теребуша і представника 5 Станиці пор. Д. Сачківського, на якому устійнено: 1. Пам'ятник ставлять спільним зусиллям всі українські ветеранські організації за допомогою громадських організацій. 2. Підготовкою і відкриттям та посвяченням Пам'ятника займається Комітет Ветеранських Організацій, до якого вишлють своїх представників всі українські ветеранські організації. До цього Комітету дотепер вже приступили: 5 Станиця СбУВ, Українсько-Кнадійський Леґіон, Українська Стрілецька Громада, Леґіон Симона Петлюри, Братство Карпатських Січовиків, Станиця Вояків УПА, Братство Українських Січових Стрільців. 3. Пам'ятник, проєкту інж. М. Витинського, виконує П. Березовський і він є для чотирьох небіжчиків. По одним його боці буде вписане ім'я Олександра Петлюри і Тимоша Омельченка, а по другім, правім, ще не відомо. Але мають це бути українські старшини вищої ранги. 4. Пам'ятник буде відкритий і посвячений в м. листопаді 1957.

Міністер Кузяк приїде до Торонта.

При кінці листопада приїде до Торонта міністер провінціяльного уряду Саскачевану Д. П. Кузяк, який має виступати на 25-літнім ювілею партії ССФ, з рамени якої він є послом і міністром провінції Саскачеван. Його побут у Торонті використає Провінціяльна Екзекутива КУК, яка на своїм засіданні, 22 жовтня, вирішила влаштувати віче в Авдиторії УНО, на якому промовлятиме міністер Кузяк про досягнення українців у провінції Саскачеван.

Товариство Приятелів Капелі Бандуристів в Торонті.

В приміщенні Провінціяльної Екзекутиви КУК, 24 жовтня, відбулися ініціятивні наради для створення Товариства Приятелів Капелі Українських Бандуристів ім. Т. Шевченка. Статут аналогічного Товариства, яке існує в ЗДА, зреферував д-р С. Росоха. По дискусії, в якій узяли участь усі приявні, а між ними і ред. А. Курдидик, вибрано Ініціятивний Комітет, до якого увійшли: голова — Андрій Запарнюк, заступники — Є. Остапчук і Григорій Ковальчук, секретар — Степан Срубіцький, скарбник, Ярослав Балабан, члени: ред. А. Курдидик і д-р С. Росоха. Завданням Комітету є скликати Установчі Збори на день 14 листопада вечером у домі Українського Канадійського Леґіону для оформлення Товариства.

Завдання Товариства — це допомогти Капелі у переведенні збірки в Канаді для її концертового турне в Европі, як також влаштувати перед тим кілька концертів у Канаді. Товариство має зорганізувати свої відділи у більших осередках українців по цілій Канаді.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 19-ти мільйонового майна організації!

УКРАЇНСЬКИЙ КАЛЕДЖ В ЗДА

(Закінчення зі стор. 2-гої)

повного американського чотирирічного каледжу. До кінця минулого академічного року при Інституті існували три окремі факультети: економічний, інженерський та політичних наук. В цьому році приступлено до організації філософічного факультету з трьома секторами: гуманістичним, математично - природознавчим та педагогічним. При гуманістичному факультеті заплановано зорганізувати й поставити на високому рівні такі відділи: українська філологія, слявістика, історія України та історія Европейського Сходу, українська культура і українське мистецтвознавство з усіми його галузями і врешті відділ українознавчої педагогіки. Програма в усіх факультетах сперта в основному на американських програмах каледжів.

При Інституті існують також матуральні та вищі педагогічні курси. Навчання відбувається покищо за вечірньою програмою, але з набуттям будинку програма перейде на цілоденну, за такою самою системою, як її мають американські каледжі. Викладовою мовою в минулому була українська мова, але з новим академічним роком заплановано, поруч української поволі вводити також англійську мову. До професорського складу запрошено цілий ряд наших і одночасно деяких американських педагогів. У проводі Інституту стоять наші визначні високошкільні діячі, як проф. д-р Іван Драбатий, проф. д-р Олександер Архімович, проф. д-р Володимир Тимошенко, проф. д-р Яків-Зозуля, проф. д-р Е. Жарський і багато інших.

Можна з присмністю ствердити, що ми дійсно маємо і силу і змогу зорганізувати, якщо не під зовнішнім виглядом, то напевно покищо під науковим оглядом, зразковий українсько-американський каледж, який згуртує в собі кращих знавців української культури і науки та вирощуватиме нові наукові й педагогічні кадри, передусім у тих ділянках науки, про які на окупованій українській землі годі мріяти.

ПОВІДОМЛЕННЯ

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
11½ Вест 26-та вул. Ню Йорк
ЗАСІДАННЯ
Літературознавчої Секції УВАН у США
ДОПОВІДЬ
інж. Євгена МАЛАНЮКА
„Юрій Клен, як людина і поет".
Засідання відбудеться
в СУБОТУ 16-го ЛИСТОПАДА 1957 р.
о год. 7-ій вечора
в приміщенні УВАН у США.
ВХІД ВІЛЬНИЙ.

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „ВЕСЕЛКА".

СПИСОК Ч. 6.

	Передплата	Пожертва	Разом
Д-р М. Кузьмович, Бабилон	4.00	10.00	
Д-р Р. Сімик, Кол Сіті	4.00	6.00	
Д-р Г. Чвартацький, Йонкерс	4.00	4.00	
Д. Мачалаба, Клівленд	4.00	3.00	
О. Зубик, Форд Сіті	4.00	2.00	
П. Кравчук, Ню Йорк	4.00	1.00	
І. Франко, Бронкс	4.00	1.00	
Д-р І. Скрипух, Брендфорд	4.00	1.00	
Я. Букачевський, Бронкс	4.00	1.00	
Г. Добуш, Банд Брук	4.00	1.00	
С. Голяш, Шикаго	4.00	1.00	
Л. Колтунюк, Денвер	4.00	.50	
А. Дикий, Шикаго	2.00	1.00	
О. Карачевська, Йонкерс	2.00	1.00	
І. Грицковян, Кенморе	1.00	1.00	
А. Попов, Шарон	1.00	1.00	
Б. Левицький, Ню Йорк	6.00		
П. Деркач, Джамайка	5.00		
М. Корнова, Толідо	4.00		
П. Літинський, Ню Йорк	4.00		
Х. Кікта, Клівленд	4.00		
І. Бандура, Рачестер	4.00		
Д. Сенежак, В. Орендж	4.00		
Б. Мельник, Ст. Кетерінс	4.00		
З. Пеляк, Шикаго	4.00		
М. Воджанський, Шикаго	3.40		
В. Б. Форемські, Едмонтон	3.00		
П. Біланюк, Дітройт	3.00		
П. Дворянин, Маямі	2.00		
М. Рожок, Шикаго	2.00		
І. Галун, Гарвей	2.00		
М. Дикий, Шикаго	2.00		
В. Дякон, Фенiксвіл	1.00		
М. Яворський, Нюарк	1.00		
Я. Марущак, Дітройт	1.00		
М. Грунд, Плейнс	1.00		
М. Гандзюк, Вайнленд		10.00	
В. Барагура, Ню Йорк		5.00	
Я. Ковалишин, Елизабет		5.00	
А. Коваль, Боффало		5.00	
В. Білинський, Рачестер		5.00	
А. Мачалаба, Клівленд		4.00	
З. Ярош, Клівленд		4.00	
М. Лушпинський, Бронкс		3.00	
Г. Геба, Ню Йорк		3.00	
В. Новак, Честер		3.00	
Н. Бардаш, Елкінс Парк		3.00	
І. Мосевич, Гобокен		2.00	
В. Бульбенко, Бруклин		2.00	
М. Вінар, Ню Йорк		2.00	
Я. Стасуля Шикаго		2.00	
Я. Почапський, Рачестер		2.00	
М. Креховецький, Лінден		2.00	
І. Пиртко, Питсбург		2.00	
В. Пеленський, Клифтон		2.00	
О. Городиський, Шикаго		2.00	
П. Бриґідир, Фенікс		2.00	
Д. Бобеляк, Нюарк		2.00	
Б. Рак, Лонг Айленд Сіті		2.00	
А. Василенко, Вартон		2.00	
І. Ц., Онейда		2.00	
С. Тимків, Фляшінг		2.00	
Г. Романків, Олісн		2.00	
А. Захарчук, Данеллен		1.00	
А. Кубарець, Буцтавн		1.00	
Ф. Пікула, Міннеаполіс		1.00	
В. Бараник, Дітройт		1.00	
І. Запряла, Колiндейл		1.00	
С. Халишев, Вейн		1.00	
Г. Шеремета, Гемтремк		1.00	
О. Маличівська, Вудсайд		1.00	
Ю. Каменецький, Шикаго		1.00	
В. Шот, Пасейк		1.00	
В. Губчак, Шикаго		1.00	
Н. Попадюк, Рарітан		1.00	
Д. Линцан, Дітройт		1.00	
Ю. Кошельняк, Гемтремк		1.00	
І. Цісар, Шикаго		1.00	
Г. Ткач, Константія		1.00	
М. Даниленко, Филаделфія		1.00	
С. Зеркаль, Бруклин		1.00	
Л. Гураль, Випані		1.00	
Я. Лучкевич, Йорк		1.00	
Д. Бакевич, Бруклин		1.00	
Л. Яницький, Филаделфія		1.00	
І. Янко, Джерзі Сіті		1.00	
Л. Кабляк, Бронкс		1.00	
С. Тимків, Парма		1.00	
С. Мартин, Шикаго		1.00	
Г. Сенишин, Дітройт		1.00	
Ф. Качик, Едмонтон		1.00	
М. Синило, Шикаго		1.00	
М. Бурда, Катараґус		1.00	
Разом	$ 114.40	$ 147.50	$ 261.90
Раніше проголошено	$ 397.50	$ 571.90	$ 969.40
Разом все . . .	$ 511.90	$ 719.40	$ 1,231.30

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

ПРЕЗ. АЙЗЕНГАУЕР ПОТВЕРДЖУЄ ОПІНІЮ „СВОБОДИ" ПРО ВАРТІСТЬ ЧАСУ

Президент Айзенгавер у своїй промові в Оклагома Сіті в середу ввечорі, 13-го листопада, висловив таку саму опінію про вартість часу, як вона була висловлена в друкованій попереднього дня „Свободі", також з датою 13-го листопада. Президент Айзенгавер дослівно сказав: „Одною річчю, якої не можна купувати за гроші, є час. Часто час є вартіснішою монетою ніж гроші". У цитованій „Свободі" в статті „Дорогоцінний час" сказано: „...фраза „час це гроші" прийнялася і постійно повторюється, як одна з наймудріших сентенцій. Сьогодні цю фразу треба було б відповідно доповнити, бо час тепер уже не тільки гроші, але й куди більша вартість..."

ПОСАДНИК БОФФАЛО ПЕРЕМІГ БІЛЬШІСТЮ 60-х ГОЛОСІВ

Боффало, Н. Й. — Демократичний кандидат на посадника Френк А. Седіта переміг свого республіканського противника більшістю 60-ох голосів. Седіта дістав 72,306 голосів, а його республіканський противник Честер А. Коваль 72,246. Третій, незалежний кандидат Елмер Лукс, дістав 45,759 голосів, а ліберал Джеймс Пек — 1,835 голосів.

НЕ ВЖИВАТИ НАСОННИХ ПІГУЛОК!

Ню Йок. — Д-р Едвін П. Джорден радить усім тим особам, які терплять на безсоння, не вживати насонних пігулок, бо це може стати шкідливим налогом і мати погані наслідки для здоров'я. Турбота, клопіт і тривога — це головні причини безсоння. Щоб їх позбутися, добре зайнятися якоюсь ручною працею перед спанням. Можна теж почитати приємну книжку перед спанням або трохи пройтися по свіжому повітрі. Деколи спричиняє сон склянка теплого молока. Найкращий лік на безсоння — відкинути всякі турботи.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників

Ціла Сирія перетворюється у військовий табір

Дамаск. — Ще рік тому, за англо-французького наїзду на Єгипет вперше роздано цивільному населенню зброю і створено т. зв. „народну армію". Недавно, після приходу до Сирії великих транспортів совєтської зброї, поновлено цю акцію і масово збройно сирійських цивілістів, роздавши їм ручні скорострільні, гранати, набої та пістолі. Тепер іде скрізь у Сирії військовий вишкіл тієї „народньої армії", поділ на військові менші і більші з'єднання, визначування старшин для цієї „армії", військові вправи і т. п. Ця цивільна армія існує на принципі добровільного набору, а зголошуватись мають право всі, чоловіки і жінки від 18 року життя вгору. Вони заявляють у своїй присязі готовість служити на будьякому відтинку Сирії, але з правила залишають їх в їхніх рідних селах і містечках, де вони найкраще знають терен. Вся ця армія є підготовлювана до партизанської війни на випадок ворожої агресії, щоб унеможливити ворожу окупацію. Серед населення Сирії панують в и с о ко-патріотичні настрої, збільшувані постійною пропагандою, і, за твердженням закордонних обсерваторів в Сирії — ця сирійська повстанська армія може мати поважну мілітарну вартість.

Число безробітних збільшиться в 1958 році

Вашингтон. — Урядові кола оцінюють, що число безробітних збільшиться принаймні на один мільйон в перших місяцях 1958 року. Це не є жадне „передбачення", тільки образкуное, що внаслідок зменшення крайової продукції в першій половині 1958 року на 4 до 5-ох більйонів долярів в порівнянні з теперішньою продукцією, мусітиме зменшитися число затруднених. Теперішній стан крайової продукції виносить 440 більйонів долярів в річному відношенні. Річне відношення крайової продукції образкуючи таким способом, що місячну продукцію множимо через 12. Секретар торгівлі Сінклер Вікс погоджується з твердженням фахівців, що в перших місяцях найближчого року збільшиться число безробітних. Те зменшення крайової продукції має бути тільки тимчасове. Число безробітних має становити понад 5 відсотків всіх затруднених, що значить, що воно перевищуватиме три мільйони, бо в тому часі збільшиться число всіх робітників внаслідок нових робітників, які шукатимуть праці, дійшовши до віку, в якому дозволена заробітна праця. Тепер число затруднених становить 66 мільйонів.

Одна третина Стратегічної Повітряної Оборони — в постійному поготівлі

Омага, Небраска. — Командант Стратегічної Повітряної Оборони генерал Томас С. Павер видав наказ до всіх підлеглих командантів, щоб одна третина складу всіх летунських сил була в постійному поготівлі. Генерал повчив підлеглі йому летунські сили, що вони не будуть мати багато вільного часу на приготування до відплатної акції проти ворожої агресії, і тому одна третина мусітиме знаходитися в постійному поготівлі. Коли ворог зможе користуватися під час атаки керованими ракетами, тоді залишиться до відплатної акції менше як одна година часу. На думку генерала Павера ворог старатиметься в першу чергу знищити нашу повітряну стратегічну команду, бо він добре знає, що ця команда призначена для негайної відплатної дії за агресію на цю країну. Згідно з новими наказами, одна третина всіх бомбовиків стратегічної команди зможе вже впродовж 15-ох мінут після ворожої атаки почати відплатну акцію проти ворога. Таке поготівля оголошене на летунських базах в цій країні і за кордоном. Літаки стоять готові до лету на шляхах на летовищах, вже з навантаженими бомбами. Летуни знаходяться в поблизьких квартирах на летовищах. Повітряна Стратегічна Оборона має коло 2,000 бомбовиків типів Б-47, Б-52 і Б-36.

Німецькі соціялісти невдоволені своїм проводом

Бонн. — Недільна перемога західньо-німецьких соціялістів в Гамбургу, де соціял-демократи здобули 68 місць на 120 всіх посольських мандатів, актуалізує внутрішньопартійну боротьбу в соціял-демократичній партії — стверджують німецькі газети. Серед партійних соціялістів панує невдоволення з проводу д-ра Еріха Олленгауера, якому закидують зберігання бюрократичної партійної апаратури, що завинив прогру в останніх парляментарних виборах 15 вересня ц. р. На доказ, що інша виборча тактика й підхід до виборців та до існуючих проблем може зискати соціялістичній партії більшість, вказується саме на цю останню перемогу соціялістів в Гамбургу. Організаторами тамошніх виборів були Герберт Вегнер і проф. Карль Шмідт, одинокі, які у вересневих парляментарних виборах одержали більшу кількість голосів, ніж їх дістали були в 1953 році. Вони обидва є противниками бюрократичної машини, створеної партійним лідером Олленгауером. Разом з ними тріумфує гамбурзький посадник, кол. американський громадянин, 70-річний Макс Брауер, західньо-берлінський посадник Вільгельм Брандт, посадник Бремену Вільгельм Кайзер і ще кількох видатних соціял-демократичних діячів.

КНИЖКА И ЧАСОПИС — НАЙНЕОБХІДНІШІ В ДОМІ ЛЮДИНИ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відділ 42 Укр. Нар. Союзу, повідомляє своїх членів, що місячні збори цього відділу відбудуться в неділю і цим разом вже відбудуться в неділю, 17-го листопада, о год. 2-ій по пол., в УНДомі — при 237 Hope Ave. На порядку нарад багато різних справ. — В. Марущак, рек. секр.

МАТТІТУК, Н. Й. — Повідомляється всіх членів Б-ва св. І. Хрестителя, Відд. 256, що місячні збори відбудуться в неділю, 17-го листопада 1957 р., в церковній залі, зараз по другій Службі Божій. Прошу прибути. — О. Недощипко, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Повідомляється всіх членів Відд. 370 Т-ва „Любов", що місячні збори відбудуться в неділю, 17-го листопада, в церковній залі при 127 Парк вул. Збори відбудуться о год. 11:45 перед пол. Просимо всіх членів вирівняти свої залеглості — довгуючих членів у цьому місяця подаємо до суспендування. Просимо також вирівняти вплачування посмертних. Цього місяця наше Т-во втратило двох членів, за яких треба платити бенефіт. Члени Управи урядують від 9-ої рано. в день зборів. — К. Стасюк, предс.; Р. Голубович, кас.; В. Гіна, секр.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, Па. — Звичайні місячні збори членів Б-ва св. Юрія, 239 Відд., відбудуться у суботу, 16-го листопада 1957 року, в домі Укр. Амер. Горожан — при 847 N. Franklin, від год. 5-ої до 7-ої веч. Пригадуємо членам, що у власному інтересі, належить вплачувати членські внески своєчасно згори. — д-р Вол. Галан, предс.; Мих. Ковальчук, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 342, відбудуться в неділю, 17-го листопада 1957 р., о год. 2-ій по пол. Просимо довгуючих членів вирівняти залеглі вкладки. — І. Гундяк, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Т-во „Подільська Січ", Відд. 8, повідомляє своїх членів, що збори Т-ва відбудуться в неділю, 17-го листопада, о год. 2-ій по пол., в залі УКлюбу — при 13 Washington вул. Просимо всіх членів прибути, вирівняти свої вкладки та привести нових членів і членок до Т-ва і УНСоюзу. — П. Гарасимів, предс.; В. Мандзій, секр.

ШИКАГО, Ілл. — Місячні збори С-ва Пресв. Діви Марії, Відд. 259, відбудуться в неділю, 17-го листопада, о год. 1:30 по пол., в церковній залі — при 4952 So. Paulina St.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — С-во Похр. Пресв. Богородиці, Відд. 36, повідомляє своїх членкинь, що місячні збори відбудуться в неділю, 17-го листопада 1957 року, о год. 4:30 по пол., в церковній залі, при вул. 305 Гадсон Еве. Просимо членкинь прибути, з уваги на багато справ до вирішення. Також буде вибір кандидатів на уряд 1958 р. Довгуючих проситься вирівнювати залеглості, щоб не переносити довгу на слідуючий рік. — С. Геруля, предс.; М. Шворц, кас.; С. Гунька, секр.

РОЗШУКИ

Пошукую ВАСИЛЯ МАЛИНЯКА, з села Луга, пов. Ліско. Маю листа з Краю від сестри Анни. Його забрали на працю до Німеччини. Хто знав би про нього, або він сам, прошу ласкаво писати на адресу:
Hryhory SAWKA
21 Hope Ave.
Passaic, N. J., USA
Заграничні часописи прошу про передрук.

Соломея Салапата пошукує свою сестру, замужну за СТЕПАНОМ ГАВРИЛЯКОМ, яка походить з Устянова, пов. Бережани, донька Катерини і Стаха Валек.
Хто знав би про неї, або вона сама, прошу писати на адресу:
Solomea SALAPATA
P. G. R. Zlotorya
Hajnowska 5
pow. Zlotorya
Poland

ЄВСТАХІЯ ГРАБИКА, з села Лукавиці, пов. Ліско, який правдоподібно живе в ЗДА або в іншій країні, пошукують брати Антін і Саверко. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
E. SOWIRKA
638 Gifford St.
Syracuse, N. Y.
Заграничні газети прошу передрукувати.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Посмертна Згадка

ВІТОВСЬКА МИХАЛИНА, довголітня членка Т-ва „Любов", Відд. 370 УНСоюзу в Ню Гейвені, Конн., померла 1-го листопада 1957 р., на 72 році життя. Похвала була нар. в селі Юрске, пов. Заліщики, Зах. Україна. До УНСоюзу вступила в 1923 р. Полишила у смутку чотирьох синів: Франко, Андрій, Лев і Іван, чотири зам. доньки: Марія, Катерина, Аннет і Єлисавета, 15 внуків і трьох правнуків та брата Антоля Карпінського. Похорон відбувся 6-го листопада з пох. заведення до греко-кат. церкви св. арх. Михаїла, при участі Родини, Членів Т-ва і Приятелів. Тіло відпроваджено на вічний спочинок на кладовище св. Лаврентія. — В. Їй П!
В. Гіна, секр.

ТАРЗАН, ч. 3966. Перед несп одіванкою.

AS TARZAN, FEIGNING DEATH, WATCHED THE THEFT OF THE LOG, HE SUDDENLY HELD HIS BREATH --

A HESITANT NATIVE CAME UP FROM BEHIND--

THEN, SATISFIED THAT THE WHITE MAN WAS HARMLESS, HE SPRANG FORWARD, WIELDING AN UGLY SET OF CROCODILE JAWS! 6-26-3966

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

Прикинувшись мертвим і спостерігаючи крадіжку колоди, Тарзан нагло стримав віддих...

З-заду, вагаючись, вийшов тубілець.

І тоді, вдоволений, що збоку білої людини не загрожує небезпека, скочив у перед, тримаючи в руках огидний крокодилячий череп!